

บรรณานุกรม

ภาษาต่างประเทศ

Bloom, Benjamin S., Taxonomy of educational Objectives (Cognitive Domain), New York: David Mckay Co., Inc., 1967.

Bordenave, Juan E. Diaz. Communication and Rural Development. Belgium: UNESCO, 1977.

Guilford J.P., Fundamental Statistics in Psychology and Education. 3 rd ed., Tokyo: Kogakusha Company Ltd., 1965.

Jamias, Juan F. "Conceptualizing Development Communication' 75" Readings in Development Communication Philippines, 1975. p. 136.

Kindervatter, Suzanne. Nonformal Education As an Empowering Process. Massachusetts: Center for International Education University of Massachusetts, 1979.

Klecka, William R., SPSS Primer: Statistical Package for the Social Sciences Primer. New York: McGraw hill Book Company, 1975.

Kline, David and Warrall, Robert P. Communication and Education for Rural Development. A Professional Development Module Hawaii: East - West Center, 1977.

Mc Luhan, Marshall. Understanding Media: The Extension of Man. New York: American Library, 1964.

Nie, Norman H.; Hull, C. Hodlaj; Jenkins, Jean G.; Steinbrenner, Karin. ; and Bent, Dale H, comps. SPSS : Statistical Package for the Social Science. 2d ed. New York: Mc Graw-Hill Book Company, 1975.

Rogers, Everett M, and Svenning, Lynne. Modernization among Peasants: The Impact of Communication. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1969.

Schramm, Wilbur. Mass Media and National Eevelopment: The Roles of Information in the Developing Countries. California: Stanford University Press, 1975.

Spiegel, Murray R. Theory and Problem of Statistics. New York: Schaum Publishing Co, 1961.

ภาษาไทย

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษามหาชนของสื่อมวลชนต่อการศึกษาของชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และท่าปกเจริญผล, 2521.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. 2525 - 2526). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2524.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2519.

บุญธรรม กิจปรึคามวิสุทธิ. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระนคร, 2524.

วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: กองวิจัยการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2520

สมควร กวียะ. นิตยสารรับข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านชนบทไทย. เอกสารการวิจัย
หมายเลขที่ 7, สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.

สามัญศึกษา, กรม. การศึกษาสภาพความเป็นอยู่ความสนใจและการรับข่าวสารทางวิทยุและ
ไปรษณีย์ ของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2519. กรุงเทพฯ: วัชรินทร์
การพิมพ์, 2520.

อุคม เขยท้วงศ์. ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: เจริญธรรม,
2523.

เอกสารอื่น ๆ

ภาษาไทย

บุญเลิศ ศุกกลิก. "สื่อสารมวลชนและการพัฒนาประเทศ : วิเคราะห์เชิงทฤษฎีและวิจัย."
วารสารธรรมศาสตร์ 1 (กรกฎาคม - กันยายน 2520): 2-34.

ยุพา สุภากุล. "การสื่อสารชนบท" เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการวางแผนพัฒนาชนบทแบบผสมผสานระดับวิชาการ วันที่ 1-3 และ 8-10 สิงหาคม 2523
ณ. ศาลาธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
(อัครสำเนา).

ยูเนสโก. "แผนพัฒนาของชาติในปัจจุบันและแนวโน้มนโยบายบางประการในการใช้สื่อมวลชน"
การสัมมนา เรื่องนโยบายการสื่อสารแห่งชาติ 10-12 พฤษภาคม 2521 กรุงเทพมหานคร
นคร, หน้า 40 - 59. (อัครสำเนา)

วีระพันธุ์ สวัสดิ์. "ประสิทธิภาพของรายการวิทยุ ในโครงการการศึกษานอกโรงเรียนทาง
วิทยุและไปรษณีย์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคใต้," วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2522.

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ. "รายงานฉบับที่ 1 การติดตามผลและประเมินผลการทำงาน การจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ ปี 2522" (อักษำเนา).

____. ประเมินผลการดำเนินงานโครงการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน คพศ. 5 (2525-2529) อักษำเนา.

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ. "เอกสารการสัมมนาผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ หน้าที่ 1 10 - 12 พฤษภาคม 2521 หน้าที่ 2 17 - 19 พฤษภาคม 2521" เอกสารลำดับที่ 6 รวมเล่ม (อักษำเนา).

สรรรค์วี คชาชีวะ. "ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับความทันสมัยของประชาชนในท้องที่บางชั้น เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

อุ้นคา นพคุณ. "การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรในชนบท." วารสารสังคมศาสตร์. 18 (มิถุนายน 2524): 42 - 56.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามเรื่องการสื่อสารในชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีการเรียน
ทางวิทยุและไปรษณีย์ในรายการวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1

ชื่อ นามสกุล

บ้านเลขที่ หมู่ที่ บ้าน ตำบล.....

อำเภอ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้น

สถานภาพทางประชากร

✓ 1. ท่านลงทะเบียนเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ระดับ 3 แบบใด

1. เรียนแบบไม่มีกลุ่ม
2. เรียนแบบมีกลุ่ม
3. ไม่ได้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์

✓ 2. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

3. สถานภาพสมรส

1. โสด 2. สมรส
3. หย่าร้าง/หม้าย

✓ 4. อายุ

1. ทำกว่า 15 ปี 2. 15 - 24 ปี
3. 25 - 34 ปี 4. 25 - 44 ปี
5. สูงกว่า 45 ปีขึ้นไป

5. อาชีพ

☐ 1. เกษตรกรรม	☐ 2. ค้าขาย
☐ 3. รับจ้าง	☐ 4. เมียนพรศาสนา
☐ 5. รับราชการ	☐ 6. แมบ้าน
☐ 7. อื่น ๆ ระบุ	

6. รายได้ต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 1,000 บาท
2. 1,001 - 2,000 บาท
3. 2,001 - 3,000 บาท
4. 3,001 - 4,000 บาท
5. สูงกว่า 4,000 บาท

7. ศาสนา

☐ 1. พุทธ	☐ 2. คริสต์
☐ 3. อิสลาม	☐ 4. ไม่มี
☐ 5. อื่น ๆ ระบุ	

8. จบการศึกษา/(ก่อนเรียนวิทยุและไปรษณีย์)

1. ต่ำกว่า ป.4
2. เทียบเท่าระดับ 2 (การศึกษานานาชาติ)
3. จบ ป.4
4. จบ ป.7
5. สูงกว่า ป.7
6. อื่น ๆ ระบุ

9. เรียนจบจากโรงเรียน

☐ 1. ในอำเภอ	☐ 2. ท่างอำเภอ
☐ 3. ท่างจังหวัด	☐ 4. ท่างประเทศ
☐ 5. อื่น ๆ ระบุ	

10. ท่านคิดจะเรียนต่อให้สูงกว่าปัจจุบันหรือไม่

1. คิด 2. ไม่คิด
 3. ไม่แน่ใจ

11. ท่านมีอุปสรรคในการศึกษาต่อในค่านิด

1. ค่าใช้จ่าย
 2. ความสามารถในการเรียนไม่พอ
 3. พ่อ - แม่ ไม่ให้เรียนต่อ
 4. อายุมากแล้ว
 5. ไม่มีโรงเรียนจะเรียน
 6. ต้องช่วยทางบ้านทำงาน
 7. อื่น ๆ ระบุ

12. เคยมีผู้แนะนำให้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์กับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคเหนือหรือไม่

1. มี
 2. ไม่มี
 3. อื่น ๆ ระบุ.....

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การเปิดรับสื่อ

2.1 โอกาสการเปิดรับสื่อ

1. วิทยุกระจายเสียง
2. โทรทัศน์
3. หนังสือพิมพ์
4. ภาพยนตร์ (โรง/กลางแปลง)
5. สื่อไปรษณีย์

วิทยุกระจายเสียง

2.2 สถานีวิทยุที่เปิดหึ่ง

1. กรมประชาสัมพันธ์ (ปชส) เชียงใหม่
2. ทหารอากาศ (ท.อ) เชียงใหม่
3. ว.ปด. 2 (ค่ายกาวิละ)
4. รักษาคนแดน (ร.ค) เชียงใหม่
5. ว.พ.ท.
6. ม.ก. เชียงใหม่
7. สถานีวิทยุเอฟเอ็มอื่น ๆ (ปชส. ทอ, มช)

มาก	กลาง	น้อย

2.3 วันที่ชอบเปิดวิทยุหึ่ง

1. ทุกวัน
2. จันทร์ - ศุกร์
3. เสาร์ - อาทิตย์

13. วิธีกำจัดขยะมูลฝอย
14. การเลี้ยงสัตว์ให้ถูกสุขลักษณะ
15. ส้วมที่ถูกหลักสุขาภิบาล
16. วิธีทำน้ำให้สะอาด
17. ปัญหาที่เพิ่มของประชากร
18. การวางแผนครอบครัว
19. ความปลอดภัยในโรงงาน
20. ความปลอดภัยในท้องถนน/น้ำ
21. ความปลอดภัยในเรื่องอาหารเป็นพิษ

มาก	กลาง	น้อย

การเปิดรับโทรทัศน์

2.8 ท่านมีโอกาสเปิดสถานีโทรทัศน์ใด

1. สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 (เชียงใหม่)
2. สถานีโทรทัศน์ช่อง 8 (ลำปาง)

2.9 วันที่มีเวลาชมรายการโทรทัศน์

1. ทุกวัน
2. บางวัน

2.10 เวลาที่ชมดูรายการโทรทัศน์

1. 16.00 น. - 18.30 น.
2. 20.00 น. - 24.00 น.

2.11 รายการโทรทัศน์ที่ดู

1. รายการละครโทรทัศน์
2. ภาพยนตร์กำลังภายใน
3. สัมภาษณ์/สดทนา
4. ภาพยนตร์ไทย

มาก	กลาง	น้อย

5. ภาพยนตร์ฝรั่ง
6. ข่าว
7. รายการเพื่อการศึกษา
8. รายการวิหิตทัศน์ (คนกรี, ชิงโชค)

มาก	กลาง	น้อย

การรับสื่อสิ่งพิมพ์/หนังสือพิมพ์

2.12 ท่านมีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์

1. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ท่านอ่านฉบับใด

มากที่สุด

- ดินไทย
- ไทยนิวส์
- แผ่นดินไทย
- ระมิงค์
- ประชากร
- นครพิงค์
- ลานนา

2. หนังสือพิมพ์ฝ่ายนี้ (เพื่อนชาวบ้าน) มาก กลาง น้อย

3. หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง

- ไทยรัฐ
- เกล็ดนิวส์

2.13 ท่านชอบอ่านเนื้อหาประเภทใดมาก

1. ข่าวหน้า 1
2. การ์ตูน
3. ข่าวสังคม
4. ศิลปวัฒนธรรม/สถานที่ท่องเที่ยว

มาก	กลาง	น้อย

2.17 การติดต่อสื่อสารนอกหมู่บ้าน

1. ท่านเคยไปยังตลาดวโรรส/คันด่าโย
2. เคยไปพักยังโรงแรมในเมือง
3. เคยไปยังโรงพยาบาลนครเชียงใหม่
4. ไปที่ว่าการอำเภอ/ศูนย์การศึกษาจังหวัด
5. ที่ทำการไปรษณีย์ในเมือง
6. ไปต่างจังหวัด/กรุงเทพฯ

มาก	กลาง	น้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 แบบทดสอบความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต 1 (ส.1)

1. จงขีดเครื่องหมาย ✓ และ ✗ ลงหน้าข้อที่ต้องการ คำตอบว่าถูก
หรือผิด

- 1. มารคาคควรจะเลี้ยงทารกด้วยนมชั้นหวานเพราะราคาถูก
- 2. การขาดอาหารหมายความว่าผู้นั้นเป็นโรคขาดอาหาร
- 3. คุณค่าทางโภชนาการของแตงกวามากกว่าอยู่ที่เนื้อแตงกวามากกว่าผิวแตงกวา
- 4. บุงลายทำให้เกิดโรคไข้เลือดออก มักหากินตอนกลางวัน
- 5. วิธีฉายปอดแบบเป่าลมเข้าทางปากหรือจมูกเป็นวิธีหนึ่งที่แก้คนเป็นลมได้
- 6. ยาเสพติดที่ให้โทษร้ายแรงที่สุดคือเฮโรอีน
- 7. บุหรี่และเมียงเป็นยาเสพติดร้ายแรง
- 8. ยาฆ่าแมลงมีสารพิษที่ทำให้ความจำเสื่อมได้
- 9. การเลี้ยงสัตว์ไว้ที่จุดบ้านทำให้รู้สึกปลอดภัย สมายกาย สมายใจ
- 10. บ่อน้ำเค็ม (น้ำบ่อ) เป็นแหล่งน้ำที่ใบริโภคได้ไม่จำเป็นต้องต้มหรือกรอง
ก่อนดื่ม
- 11. สารส้มทำให้น้ำใสสะอาดแต่ไม่อาจฆ่าเชื้อโรคได้
- 12. น้ำไม่สะอาดทำให้เกิดโรคมืดได้
- 13. ผงซักฟอกทำให้แม่น้ำสกปรกและเป็นพิษกับสัตว์น้ำ
- 14. ชัษพลกร (หัวน้ำตาล) อาจทำให้เกิดมะเร็งได้
- 15. สีส้มอาหารไม่มีอันตรายต่อร่างกาย
- 16. ผงชูรสมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า โซเดียมไกลอูตาเมต
- 17. สารบอแรกซ์เป็นสารที่มีอันตรายถ้าใช้ผสมอาหาร
- 18. ยากันมูกช่วยให้เก็บอาหารไว้ได้นานไม่มีอันตรายต่อคน
- 19. น้ำตาลเทียมมีชื่อว่า แซ็กคารีน

2. วงกลมข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

20. วิธีที่มีราคาถูกกว่าเน็คของหญิง
ก. การใส่ห่วงอนามัย	ข. การกินยาคุมกำเนิด
ค. ฉีดยาคุมกำเนิด	ง. การใช้ถุงยางอนามัย
21. ทานทรามหรือไม่ว่าการกินยาคุมกำเนิด คือ
ก. กินก่อนมีประจำเดือน 1 วัน	ข. กินติดต่อกันทุกวันจนหมดแผง
ค. กินวันเว้นวัน	ง. กินเพื่อสุขภาพจะไ้แข็งแรง
22. การทำหมันถาวรระหว่างหญิงและชายนั้นโดยวิธีผ่าตัด
ก. หญิงทำได้ง่ายกว่าหมันชาย	ข. ผู้ชายทำได้ง่ายกว่าหญิง
ค. ยากพอ ๆ กัน	ง. ยากพอ ๆ กัน
23. การป้องกันมือถูกของมีคม
ก. แขนวพระหรือสีก	ข. ทาครีม
ค. สวมถุงมือ	ง. สวมแว่นตา
24. การป้องกันอุบัติเหตุถึง เวลาทำงานในโรงงานที่มีเสียงดัง
ก. ใช้สำลืออุดหู	ข. ใช้หูฟังครอบ
ค. ข้อ ก. และ ข. ถูก	ง. ไม่มีคำตอบ
25. เวลาจะเดินข้ามถนนในเมืองควร
ก. รีบวิ่งข้ามถนนเร็ว ๆ	ข. ยกมือโบกให้รถหยุด
ค. เป่านกหวีดขอทาง	ง. ข้ามตรงทางม้าลาย
26. สิ่งที่ปลอดภัยในท้องถนนที่สุดคือ
ก. ใจสายคาให้ เป็นประโยชน์	ข. หายใจคนขับรถคันอื่น
ค. รู้จักกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	ง. ปฏิบัติตามกฎจราจร
27. เมื่อรถไฟชนความตายความผิดอยู่ที่ใคร
ก. คนขับรถไฟ	ข. เจ้าของควาย
ค. อยู่ที่ควาย	ง. ไม่มีใครผิดเป็นกรรมของควายเอง

ภาคผนวก ข.

คำชี้แจงการลงทะเบียนของนักศึกษา ว.ปณ.ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2524

เนื่องจากการเปิดสอนการศึกษานุปริญญาแบบเบ็ดเสร็จ วิทยาลัย 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ มีการเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน จึงขอชี้แจงการลงทะเบียนให้ทราบดังต่อไปนี้

วิชาที่จะเปิดสอน

วิชาบังคับระดับที่ 3 1. ภาษาไทย 1 (ท.1) 2 หน่วยกิต

2. สร้างเสริมมา 1 (ส.1) 3 หน่วยกิต

วิชาบังคับระดับที่ 4 1. ภาษาไทย 3 (ท.3) 3 หน่วยกิต

2. ภาษาไทย 5 (ท.5) 2 หน่วยกิต

3. สร้างเสริมมา 7 (ส.7) 5 หน่วยกิต

วิชาเลือกรวมทั้ง ระดับที่ 3-4

1. วิทยาศาสตร์ 1 (ว.1) 4 หน่วยกิต

2. วิทยาศาสตร์ 3 (ว.3) 3 หน่วยกิต

3. คณิตศาสตร์ 1 (ค.1) 3 หน่วยกิต

4. ภาษาอังกฤษ 2 (อ.2) 3 หน่วยกิต

5. ภาษาอังกฤษ 6 (อ.6) 3 หน่วยกิต

6. วิชาคณิตศาสตร์ 4 (ค.4) 3 หน่วยกิต

รายละเอียดของเงื่อนไขแต่ละวิชา

1. วิชาบังคับของระดับที่ 3 นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนทั้งสองวิชานี้มาก่อน ต้องลงทะเบียนเรียนวิชานี้ (ท.1, ส.1) ทุกคน โดยเฉพาะ วิชา ท.1 หากไม่ได้เรียนวิชานี้จะเรียนภาษาไทย 2 ในภาคเรียนต่อไปไม่ได้

วิชาบังคับระดับที่ 4

1. วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 7 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนได้ทุกคน โดยไม่ต้องผ่านวิชาใด ๆ มาก่อน นักศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชานี้มาก่อนต้องลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนนี้
2. วิชาภาษาไทย 3 ผู้ที่จะต้องลงทะเบียนเรียนคือ นักศึกษาระดับที่ 4 ที่ไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อน หรือนักศึกษา ว.ปณ. ที่สมัครเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2523 และนักศึกษาที่สมัครใหม่ในภาคเรียนนี้ (ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2524)
3. วิชาภาษาไทย 5 ผู้ที่จะต้องลงทะเบียนเรียนคือ นักศึกษาระดับที่ 4 ที่ผ่านวิชาภาษาไทย 3 และภาษาไทย 4 มาแล้วเท่านั้น

วิชาเลือกรวมทั้งระดับที่ 3 และ 4

1. วิชาวิทยาศาสตร์ 1 ผู้ที่จะเลือกเรียนได้คือนักศึกษาทั้งระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ที่ไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อน เลือกเรียนได้ทุกคน
2. วิชาวิทยาศาสตร์ 3 ผู้ที่จะเลือกเรียนได้คือนักศึกษาทั้งระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ที่ไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อน
3. วิชาคณิตศาสตร์ 1 (ค.1) เป็นวิชาเลือกของนักศึกษาทั้งระดับที่ 3 และระดับที่ 4 นักศึกษาที่จะเลือกเรียนได้คือ
 - ก. นักศึกษา ระดับที่ 3 ที่ไม่เคยเลือกเรียนวิชานี้มาก่อน
 - ข. นักศึกษา ระดับที่ 4 ที่เรียนจบระดับที่ 3 ทาง ว.ปณ. หรือจบ ระดับที่ 3 ตามหลักสูตรใหม่ (ระบบหน่วยกิต) ซึ่งไม่เคยเลือกเรียนวิชานี้มาก่อน
 ผู้ที่ไม่มีสิทธิ์ที่จะเลือกเรียนวิชานี้คือ
 - ก. นักศึกษาระดับที่ 4 ที่เรียนระดับที่ 3 ตามหลักสูตรเก่า และนักศึกษาที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7
4. วิชาภาษาอังกฤษ 2 เป็นวิชาเลือกของนักศึกษาทั้งระดับที่ 3 และระดับที่ 4 นักศึกษาที่จะเลือกเรียนได้คือ

- ก. นักศึกษาระดับที่ 3 ที่ผ่านวิชาภาษาอังกฤษ 1 มาแล้ว
- ข. นักศึกษาระดับที่ 4 ที่จบระดับที่ 3 ทาง ว.ปฉ. หรือจบระดับที่ 3 ตามหลักสูตรใหม่ (ระบบหน่วยกิต) ที่ผ่านวิชา อ.1 มาแล้ว

นักศึกษาที่ไม่มีสิทธิเลือกเรียนวิชานี้คือ

- ก. นักศึกษาระดับที่ 3 ที่เคยผ่านวิชานี้มาแล้ว
- ข. นักศึกษาระดับที่ 4 ที่จบการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับที่ 3 ตามหลักสูตรเก่าและที่จบชั้นประถมปีที่ 6 และปีที่ 7 เพราะถือว่าเป็นผู้ที่ผ่านวิชา อ.2 นี้มาแล้ว

5. วิชาภาษาอังกฤษ 6 เป็นวิชาเลือกของนักศึกษาทั้ง ระดับที่ 3 และระดับที่ 4 นักศึกษาที่จะเลือกเรียนได้คือ

- ก. ผู้ที่ไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อนและเคยผ่านวิชาภาษาอังกฤษ 2 หรืออังกฤษ 3 มาแล้ว
- ข. ผู้ที่เรียนจบการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับที่ 3 ตามหลักสูตรเก่าและผู้ที่ยังเรียนชั้นประถมปีที่ 6 หรือปีที่ 7
- ค. ผู้ที่สามารถเปิดฟังบทเรียนทางวิทยุได้เพราะวิชานี้เน้นหนักเรื่องการพูดและการฟังโดยเฉพาะ ผู้ที่ฟังบทเรียนทางวิทยุไม่ได้จะไม่สามารถเข้าใจบทเรียนได้เลย จึงไม่ควรเลือกหากฟังบทเรียนทางวิทยุไม่ได้

6. วิชาคณิตศาสตร์ 4 เป็นวิชาเลือกของนักศึกษาทั้งระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ผู้ที่จะเลือกเรียนได้คือ

- ก. นักศึกษาระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ที่ผ่านวิชาคณิตศาสตร์ 1, คณิตศาสตร์ 2 และคณิตศาสตร์ 3 มาแล้ว
- ข. นักศึกษาระดับที่ 4 ที่จบการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับที่ 3 ตามหลักสูตรเก่าและผู้ที่ยังเรียนชั้นประถมปีที่ 6 หรือ ชั้นประถมปีที่ 7 เพราะถือว่าเป็นผู้ที่ผ่านวิชาคณิตศาสตร์ 1, คณิตศาสตร์ 2 และคณิตศาสตร์ 3 มาแล้ว

ข้อเสนอแนะในการลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2524

1. ควรอ่านคำชี้แจงการลงทะเบียนเพิ่มเติมในภาคเรียนนี้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้
2. ระดัที่ 3 ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 12 หน่วยกิต
3. ระดัที่ 4 ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 18 หน่วยกิต
4. ควรคำนึงถึงกำลังความสามารถของตนเอง โดยเลือกลงทะเบียนเรียนให้เหมาะสมกับกำลังความสามารถ กำลังทรัพย์แล้ว เวลาที่จะให้กับการเรียน
5. กรอกแบบฟอร์มการสมัคร การลงทะเบียนให้ถูกต้องชัดเจน
6. หากมีปัญหาไม่เข้าใจเรื่องเกี่ยวกับคำชี้แจงนี้ โปรดสอบถามที่ครูประจำกลุ่ม เพื่อนนักศึกษาที่เข้าใจเรื่องนั้น ๆ ก็หรือจะมีจดหมายไปสอบถามฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง หรือทางโทรศัพท์ หมายเลข 218862

ตารางวิชาที่จะเปิดในภาคเรียนที่ 1 ปี 2524

การศึกษานักใหญ่แบบเบ็ดเสร็จทางวิทยุและไปรษณีย์ ระดัที่ 3,4

ระดัที่ 3		ระดัที่ 4				วิชาเลือกระดัที่ 3,4			
วิชาบังคับ	หน่วยกิต	วิชาเลือก	หน่วยกิต	วิชาบังคับ	หน่วยกิต	วิชาเลือก	หน่วยกิต	วิชา	หน่วยกิต
ท.1	2	อ.2	3	ท.3	3	ว.3	3	ว.1	4
ส.1	3	ว.1 ค.1	4 3	ท.5 ส.7	2 5	อ.6 ค.4	3 3	ว.3	3
								ค.1	3
								อ.2	3
								อ.6	3
								ค.4	3

หมายเหตุ ระดัที่ 3 ลงทะเบียนได้ไม่เกิน 12 หน่วยกิต
 ระดัที่ 4 ลงทะเบียนได้ไม่เกิน 18 หน่วยกิต

ภาคผนวก ก.

สรุปผลการพัฒนาการศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 มีนโยบายเน้นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมีสาระสำคัญของการพัฒนา ดังนี้

แนวทางการพัฒนาการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาที่สำคัญ ๆ คือ

เร่งขยายการศึกษาภาคบังคับให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงทุกท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาภาคบังคับที่เท่าเทียมและทั่วถึงกัน โดยจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 6 ปี

เปลี่ยนระบบโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จากระบบเดิมคือ 4:3:3:2 (3) มาเป็นระบบ 6:3:3 กล่าวคือ จัดการประถมศึกษา 6 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบการศึกษาคล่องตัว เหมาะสมกับวัยและระดับการพัฒนาของผู้เรียน และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทย

ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละระดับการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจของท้องถิ่นและประเทศ โดยจัดหลักสูตรและเนื้อหาสาระแต่ละระดับการศึกษาให้มีประโยชน์สมบูรณ์ในตัว มีวิชาชีพผสมผสานเข้าไว้ในทุกระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับสามารถดำรงชีพได้ด้วยความมั่นใจในความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับวัยของตน

เร่งขยายและส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนให้กว้างขวางในรูปแบบต่าง ๆ หลายลักษณะให้สอดคล้องกับความสนใจ ความจำเป็นและความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เพื่อให้การศึกษานอกโรงเรียนประสานสัมพันธ์กันและประสานกับการศึกษาในระบบโรงเรียนและมุ่งให้บุคคลได้พัฒนาทักษะตามความประสงค์ของแต่ละบุคคล

ส่งเสริมการวิจัยคนควาเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยด้านพลังงานและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท

นโยบายและเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาแต่ละระดับการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ระดับก่อนประถมศึกษา ในระดับนี้มุ่งให้เอกชนรับภาระในการจัดการศึกษามากขึ้นส่วนรัฐจะจัดเพียง เป็นตัวอย่างและจะขยายทางด้านปริมาณ เฉพาะในท้องที่ห่างไกลในชนบทเท่านั้น

ระดับประถมศึกษา การศึกษาในระดับประถมศึกษานี้เป็นการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งมีนโยบายที่จะเร่งขยายการศึกษภาคบังคับให้ทั่วถึงโดยเร็ว โดยมีเป้าหมายที่จะให้เด็กวัยเรียนในระดับนี้ได้เข้าเรียนครบร้อยเปอร์เซ็นต์

ระดับมัธยมศึกษา มีนโยบายที่จะกระจายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาระดับต่อจากภาคบังคับให้มากขึ้น และให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา จึงได้มุ่งเน้นการขยายและจัดตั้งโรงเรียนมัธยมตอนต้นออกไปสู่ชนบทเพิ่มมากขึ้น โดยให้กำหนดเป้าหมายที่จะเพิ่มจำนวนนักเรียนมัธยมตอนต้นจากประมาณ 1,200,000 คน ในตอนต้นแผน เป็นประมาณ 1,800,000 คน ในปลายแผน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนจำนวนนักเรียนต่อประชากรในกลุ่มอายุ 12 - 14 ปี เป็นร้อยละ 48

ส่วนระดับมัธยมตอนปลาย ซึ่งประกอบด้วย มัธยมสายสามัญ การอาชีวศึกษา และการศึกษ่อื่น ๆ คือการศึกษาศึกษาพยาบาล ทหาร-ตำรวจ นั้น นอกจากนั้นนโยบายกระจายโอกาสทางการศึกษาให้มากขึ้นแล้ว ยังเน้นเรื่องการปรับปรุงคุณภาพและส่งเสริมให้เอกชนร่วมรับภาระให้มากขึ้น โดยเฉพาะการอาชีวศึกษา เป้าหมายจำนวนนักเรียนทั้งสิ้นในระดับมัธยมปลายนี้จะเพิ่มขึ้นจากประมาณ 870,000 คนในปี 2525 เป็น 1,140,000 คน ในปี 2529 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 31 ของประชากรในกลุ่มอายุ 15 - 17 ปี

ระดับอุดมศึกษา การศึกษาระดับนี้หมายรวมถึงการอาชีวศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรืออนุปริญญา การฝึกหัดครู การศึกษาในมหาวิทยาลัย และอื่น ๆ (พยาบาล ทหาร - ตำรวจ) มีนโยบายที่จะขยายในสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและมุ่งเน้นการปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษา การวิจัย และบริการทางวิชาการแก่สังคม

เป้าหมายจำนวนนักศึกษาในระดับนี้จะเพิ่มขึ้นจาก 263,000 คน ในปี 2525 เป็น 327,000 คน ในปี 2529 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 5 ของประชากรในกลุ่มอายุ 18 - 23 ปี นอกจากนี้ยังมีนักศึกษา มหาวิทยาลัยเปิดซึ่งคาดว่าจะเพิ่มขึ้นถึง 1,274,000 คน ในปีสุดท้ายของแผน

การศึกษานอกโรงเรียน การขยายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนได้เริ่มมาตั้งแต่ปลายแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 ต่อมาในแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 ได้มีนโยบายเร่งขยายและส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะประชากรส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาเพียงการศึกษาภาคบังคับเท่านั้น ในปัจจุบันประชากรในวัย 15 - 24 ปี ที่อยู่ในระบบโรงเรียนมีเพียงร้อยละ 20 ส่วนอีกร้อยละ 80 นั้นไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน ดังนั้นในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 จึงเร่งขยายและส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่ผู้ที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียนให้มากขึ้น ทั้งนี้โดยจะเร่งขยายการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนารูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น เป้าหมายจำนวนผู้เข้ารับบริการการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เฉพาะในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในปี 2525 มีจำนวน 736,000 คน และจะเพิ่มเป็นประมาณ 1,253,000 คน ในปีสุดท้ายของแผน

ในเมื่อการศึกษานอกโรงเรียนนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีข้อสังเกตว่าควรขยายให้มากขึ้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จะได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาคำเนินการต่อไป

วงเงินพัฒนาการศึกษา งบประมาณเพื่อการพัฒนาการศึกษาในระยะ 5 ปี ของแผน กำหนดไว้ในวงเงินทั้งสิ้น 236,861 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งจำแนกออกเป็น

- แผนงาน โครงการพัฒนาการศึกษาตามนโยบายและเป้าหมาย จำนวนเงิน 203,577.45 ล้านบาท จำแนกตามระดับและประเภทการศึกษา ดังนี้

การศึกษาก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา	106,136.42	ล้านบาท	(ร้อยละ 52.13)
การศึกษามัธยมศึกษา	42,889.01	"	(ร้อยละ 21.07)
การศึกษาอาชีวศึกษา (สังกัด ศษ)	14,142.55	"	(ร้อยละ 6.95)
การศึกษาฝึกหัดครู (สังกัด ศศ)	5,005.51	"	(ร้อยละ 2.46)

การศึกษาอุดมศึกษา (สังกัดทบวงฯ)	22,911.81	ล้านบาท	(ร้อยละ 11.26)
การศึกษานอกโรงเรียน (สังกัด ศธ)	4,188.29	"	(ร้อยละ 2.06)
งานส่งเสริมการศึกษาและอื่น ๆ	8,303.86	"	(ร้อยละ 4.08)

ในจำนวนเงิน 203,577.45 ล้านบาทนี้ ได้รวมเงินกู้ยืมเพื่อพัฒนาการศึกษาที่ได้กู้/ยืมแล้วไว้ด้วยเป็นจำนวน 422.56 ล้านบาทแต่ไม่รวมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับงานรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลในสังกัดมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นจำนวน 6,680.44 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของหน่วยราชการอื่น ๆ ที่อยู่นอกกระทรวงศึกษาธิการอีกเป็นจำนวน 2,459.77 ล้านบาท

- แผนงาน โครงการเพื่อเร่งรัดการพัฒนาการศึกษาจำนวนเงิน 14,274.68 ล้านบาท
- แผนงาน โครงการใหม่เพื่อขยายและปรับปรุงคุณภาพและ/หรือจัดตามนโยบายของรัฐบาล 19,008.87 ล้านบาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 ที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติในหลักการตั้งกล่าวแล้วนั้น มีสาระสำคัญที่สรุปได้ ดังนี้

แนวนโยบายในการพัฒนาการศึกษา

ส่งเสริมการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้ประสานสัมพันธ์กัน ในปริมาณและสัดส่วนที่เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้โดยการเร่งจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้ประสาน เสริมสร้างและต่อเนื่องกับสิ่งที่การศึกษาในระบบโรงเรียนได้สร้างความรู้พื้นฐานไว้แล้ว

มุ่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการปรับปรุงระบบการดำเนินงานอันได้แก่การวางระบบการตรวจสอบมาตรฐานและวิทยฐานะการศึกษามาประเมินผล และการนิเทศการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสม ตลอดจนฝึกอบรมครูประจำการให้สอนตามหลักสูตรใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มุ่งปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหารการศึกษาให้มีเอกภาพและมีความประสานสัมพันธ์กัน เพื่อความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และความคล่องตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

มุ่งกระจายโอกาสทางการศึกษา โดยการให้บริการทางการศึกษาอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ด้อยโอกาส การกระจายสถานศึกษาและหลักสูตรด้านวิชาชีพ การปรับปรุงระบบและวิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับต่าง ๆ และการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาโดยให้ความสำคัญแก่ชนบทห่างไกล และยากจนเป็นอันดับแรก

ส่งเสริมให้เอกชนร่วมรับภาระได้ภายในขอบเขตและสัดส่วนที่รัฐกำหนด และมุ่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนให้ดียิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงระบบและวิธีการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนขยายการศึกษาในสาขาวิชาที่สถาบันนั้น มีความพร้อม

ปรับปรุงระบบการฝึกหัดครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้คุณภาพและปริมาณที่ตรงกับความต้องการของประเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมฐานะทางวิชาชีพและในด้านสวัสดิการและสวัสดิภาพ โดยจัดระบบการผลิตและการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความประสานกันทั้งในค่านปริมาณและคุณภาพ พร้อมทั้งปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดหลักสูตรและจำนวนปีตามความจำเป็นแก่ระดับที่จะไปสอน เพื่อให้การผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาของทุกสถาบัน ทุกระดับและทุกประเภท ตรงกับความต้องการของการขยายและการปรับปรุงการศึกษาทุกระดับและประเภท

เร่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และขยายปริมาณในสาขาที่มีความต้องการและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างและการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้ทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นทั้งในด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุง สร้างสรรค์ศิลปและวัฒนธรรม

เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา

เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 นี้ มุ่งพัฒนาบุคคลและสังคมควบคู่กันไป โดยให้สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเน้นการจัดการศึกษาภาคบังคับ 6 ปี ให้กว้างขวางทั่วถึงและเป็นธรรม พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้พัฒนาทักษะที่ตนถนัด และเพื่อให้ประกอบอาชีพได้ดียิ่งขึ้น

งบพัฒนาการศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 นี้ ได้กำหนดวงเงินงบประมาณเพื่อการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นงบประมาณรายจ่ายทั้งหมดของการศึกษา ตลอดระยะเวลา 5 ปีของแผน คือ พ.ศ. 2520 - 2524 คิดเป็นเงิน 94,996.02 ล้านบาท ในจำนวนเงิน 94,996.02 ล้านบาทนี้ ได้รวมเงินกู้ไว้ด้วยเป็นจำนวน 912.06 ล้านบาท แต่ไม่รวมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับงานรักษาพยาบาลของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นจำนวน 1,913.29 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของหน่วยราชการอื่นที่อยู่นอกกระทรวงศึกษาธิการอีกเป็นจำนวน 668.98 ล้านบาท

ประวัติผู้เขียน

นางสาวพัชรินทร์ เหมวรรณ เกิดวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2487 ที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จบการศึกษาชั้นปริญญาตรี ศศ.บ สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน จากมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2511 และเข้ารับราชการเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในปีการศึกษา 2512 จนถึงปัจจุบัน

การศึกษาอื่น ๆ ที่สำคัญและเกี่ยวข้อง ได้แก่

- พ.ศ. 2515 ได้รับประกาศนียบัตรการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและสตรี (Television Production in Children and Women's Programme) จาก Thomson Foundation Television College วิทยาลัยการศึกษาดูแลเด็ก สหราชอาณาจักร

- พ.ศ. 2517 ได้รับประกาศนียบัตรการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงจากโรงเรียน การประชาสัมพันธ์ รุ่นที่ 13

- พ.ศ. 2519 ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อ ชนบท (Rural Broadcasting Management) ของสถาบัน AIBD มาเลเซีย ที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นเวลา 1 เดือน

การปฏิบัติงานด้านบริการวิชาการแก่ชุมชนอื่น ๆ ได้แก่ จัดรายการวิทยุประจำที่สถานี วิทยุกระจายเสียงเสียงสื่อสารมวลชน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เคยร่วมโครงการอาสาพัฒนาชนบท ของทบวงมหาวิทยาลัยในท้องที่ยากจนในชนบทหลายครั้ง ตลอดจนเป็นวิทยากรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ฝ่ายผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์สำหรับชนบทแก่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือและศูนย์ เกษตรภาคเหนือ เป็นต้น